

REFERAT Landdistriktsudvalget 2022-2025 d. 03-03-2022

Mødedato Torsdag d. 03. marts 2022 kl. 16:00

Mødested Kronjyllands Esport og Techclub, Blishønevej 31, Ø. Bjerregrav, 8920
Randers NV

Indholdsfortegnelse

Udvalgs møde i Øster Bjerregrav d. 3. marts 2022.....	3
Introduktion Landdistriktsudvalget til strategi, byfornyelse og lokale udviklingsplaner.....	4
Gjerlev områdefornyelse - midtvejsnotat.....	7
Beskæmmende ejendomme i landdistrikterne.....	9
Orientering om status for Transportmuligheder for unge i landdistrikterne.....	10
Medlemsskab af Landdistrikternes Fællesråd.....	11
Lokale udviklingsplaner 2022.....	13
Drifts- og udviklingsopgaver på landdistriktsområdet.....	16
Hørings svar fra Randers Kommune vedr. forslag til bekendtgørelse om oprettelse af lokale aktionsgrupper.....	19
Gensidig orientering.....	21

Punkt 16: Udvalgsmøde i Øster Bjerregrav d. 3. marts 2022

00.05.00-P35-1-22

Resume

Som et led i Landdistriktsudvalgets introduktionsprogram introduceres udvalget til byfornyelse , strategisk landdistriktsudvikling og udviklingsplaner.

Dagens møde i Landdistriktsudvalget holdes i Kronjyllands Esport academy og Tech Centers lokaler i Bjerregravhallen. Mødets tema omfatter bl.a. områdefornyelser og en sådan er netop i gang i Øster Bjerregrav og Over Fussing. Der vil være en rundvisning til områdefornyelsens projekter.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget:

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bo Ratz Larsen deltog ikke sagens behandling.

Sagsfremstilling

I forbindelse med introforløbet for nye udvalg, skal Landdistriktsudvalget på dagens møde introduceres til strategisk landsbyplanlægning, byfornyelse og lokale udviklingsplaner.

Øster Bjerregrav er netop i gang med en områdefornyelse sammen med Over Fussing, hvorfor dagens møde afholdes her og starter med en kort gåtur rundt til nogle af de anlæg, der er lavet i forbindelse med områdefornyelsen.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Punkt 17: Introduktion Landdistriktsudvalget til strategi, byfornyelse og lokale udviklingsplaner

01.11.00-G01-1-19

Resume

På mødet introducerer forvaltningen til arbejdet med strategisk landdistriktsudvikling, byfornyelse, lokale udviklingsplaner samt giver en status på igangværende og kommende områdefornyelser.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bo Ratz Larsen deltog ikke sagens behandling.

Sagsfremstilling

Som følge af planlovsændringen i 2019 skal kommunen arbejde strategisk med landsbyer. Samtidig blev byfornyelsesloven revideret, og beslutningskompetencen til udmøntning af statslige midler til områdefornyelser blev flyttet fra staten til kommunen. Landdistriktsudvalget igangsatte i efteråret 2020 en proces om strategisk udvikling af landdistrikter og udpegning af nye byer til områdefornyelse. Resultatet af processen blev Strategi for landdistriktsudvikling samt Byfornyelsesindsats 2021-2024, som blev vedtaget af byrådet den 14. juni 2021.

Strategisk landdistriktsudvikling

Forvaltningen udarbejdede i 2021 en kortlægning af landsbyernes geografiske og demografiske forhold. Kortlægningen viser landsbyernes befolkningsudvikling, alderssammensætning, gennemsnitlige liggetider på boliger, antal af ubeboede ejendomme, afstand til større byer og jobmarked, kulturmiljøer og naturværdier. Derudover er der i 2020-2021 gennemført spørgeskemaundersøgelser i kommunens 15 lokalbyer. Kortlægningerne og analyserne er vedhæftet bilag 1. Data viser, at der både er en stor forskel på områderne i kommunen, men også samtidigt sammenlignelige karakteristika på tværs af byerne.

Analyserne og kortlægningen dannede baggrund for udarbejdelse af strategien for landdistriktsudvikling. Strategien er en metode til at arbejde med levedygtige landsbyer og fremme en differentieret og målrettet udvikling. Strategien giver et overblik over forskellige typer af udfordringer og potentialer, samt angiver konkrete værktøjer og virkemidler. Strategien for landdistriktsudvikling er vedhæftet bilag 2.

Byfornyelse

Randers Kommune gennemfører byfornyelse i kommunens landdistrikter for at understøtte udvikling af levedygtige landsbyer samt understøtte gode boligsociale forhold, attraktive nærmiljøer og bymæssig udvikling. Byfornyelse dækker over flere forskellige typer af indsatser, der er beskrevet i Lov om byfornyelse og udvikling af byer. Typer af byfornyelse er eksempelvis bygningsforbedringer, kondemnering, områdefornyelse, opkøb af nedslidte ejendomme og indretning af friarealer. Initiativerne er beskrevet i Byfornyelsesindsats 2021-2024, der er vedlagt som bilag 3.

Indsats for bedre boligkvalitet

En del byer har skæmmende og nedrivningsegne bygninger. I byfornyelsesindsatsen for 2021-2024 blev det besluttet at igangsætte en forstærket indsats for frivillig nedrivning og opsøgende arbejder for bedre boligkvalitet i udvalgte byer. Nedrivningerne vil i de fleste tilfælde skulle gennemføres som frivillige nedrivninger, hvor kommunen ikke kan betvinge bygningen nedrevet, men dog støtte nedrivningen eller opkøbe ejendommen med henblik på nedrivning. Landdistriktsudvalget har besluttet at forvaltningen skal undersøge mulighederne for nedrivninger i Helstrup, Øster Velling, Værum, Hørning, Gassum, Råby, Hald og Råsted.

Forvaltningen udarbejder et udkast til administrationsgrundlag samt et overslag på hvor stor en del af byfornyelsesmidlerne, der kan prioriteres til opgaven. Dette fremlægges til politisk stillingtagen i landdistriktsudvalget i april-maj 2022. Herefter kan nedrivningsindsatsen i de udvalgte byer påbegyndes.

Såfremt det er muligt at nedrive, kan der anvendes byfornyelsesmidler til indretning af grønne friarealer, hvor det vurderes hensigtsmæssigt. Dette er særligt oplagt i byer, hvor der er få rekreative bynære arealer eller langt til større naturområder.

Områdefornyelse

Randers Kommune anvender områdefornyelse som et aktivt redskab i udviklingen af landdistrikternes fysiske miljø. En helhedsorienteret områdefornyelsesindsats i nedslidte eller problemramte områder kan sikre, at områderne bliver attraktive for bosætning og privat investering. Særligt kan en områdefornyelse modvirke negative effekter i områder med en flerhed af væsentlige udfordringer, eller hvor byen ikke kan omdannes og udvikles på markedsvilkår.

Der er på nuværende tidspunkt igangværende områdefornyelse i Gjerlev, Øster Bjerregrav/Over Fussing og Albæk. Områdefornyelsen i Gjerlev og Øster Bjerregrav/Over Fussing forventes afsluttet ultimo 2022. Programmet for områdefornyelsen i Albæk er godkendt af byrådet den 14. juni 2021 og forventes afsluttet 2025.

I byfornyelsesindsatsen 2021-2024 er Mellerup, Ålum, Havndal og Asferg udpeget til områdefornyelse i de kommende år. Der er igangsat en borgerinddragelsesproces i Mellerup efteråret 2021. Det forventes at programmet for områdefornyelse i Mellerup kan forelægges til politisk behandling i efteråret 2022. Der er også igangsat en proces i Ålum. Borgerne i Ålum udarbejder en lokal udviklingsplan, hvorefter processen for områdefornyelse startes op. Den lokale udviklingsplan er borgernes egen plan, hvor kommunen kan bistå med råd og vejledning, mens områdefornyelsen drives af kommunen med tæt involvering af lokalsamfundet. Det forventes, at program for områdefornyelse i Ålum forelægges til politisk behandling ved årsskiftet 2022-2023. Processen for områdefornyelse i Havndal forventes gennemført i 2022-2023 og processen for områdefornyelse i Asferg i 2023-2024. Hvert enkelt områdefornyelsesprogram vil blive fremført for landdistriktsudvalget, økonomiudvalget og byrådet som forslag til endelig beslutning.

Lokale udviklingsplaner

Et af de værktøjer der også arbejdes med er lokale udviklingsplaner. En lokal udviklingsplan er et værktøj, der kan bidrage til øget fællesskab og fælles retning samt igangsætte lokale initiativer. En lokal udviklingsplan er ikke et lovbindende dokument, men borgernes egne ord og ideer om udvikling i deres område.

De første lokale udviklingsplaner blev udarbejdet i 2013 og i dag har 20 byer og lokalområder i kommunen en lokal udviklingsplan. I de seneste år har flere landsbyer og lokalområder på eget initiativ revideret deres udviklingsplaner. Dels har nogle gennemført størstedelen af de projekter, der er beskrevet, og dels har virkeligheden forandret sig, og det kan være relevant at se på, om de indsatser som virkede til at være de rigtige i 2013, også er de rigtige i dag.

En lokal udviklingsplan kan være en god idé for en landsby eller et lokalområde fordi:

- Processen kan skabe fællesskab og fælles retning
- Sætter gang i projekter og skaber engagement og udvikling
- Giver stærkere mandat overfor kommunen og fonde

En lokal udviklingsplan kan udformes på mange måder. Det afgørende er, at byens borgere har ejerskab til den, og at den sætter retning for byens fremtidige udvikling.

Dialog med øvrige landsbyer

Da der skulle udpeges nye byer til områdefornyelse i 2021 modtog forvaltningen ansøgninger fra 19 byer. Det er ikke hensigtsmæssigt eller muligt at gennemføre områdefornyelse i alle byer. Landdistriktsudvalget ønskede, at alle ansøgere blev fik en tilbagemelding og dialog. Forvaltningen afholdte dialogmøder med alle 19 landsbyer, og der er igangsat flere borgerdrevne tiltag i byerne efterfølgende. Blandt andet i Helstrup og Mejlbj, hvor forvaltningen har faciliteret borgermøder og skitserer på udviklingsprojekter sammen med lokale ildsjæle. Disse projekter arbejder borgerne videre med på egen hånd.

Strukturplaner

Kortlægningen af landdistrikternes udfordringer og styrker viste, at flere byer har strukturelle udfordringer eller et uforløst bosætningspotentiale men ikke udfordringer, der umiddelbart er egnet til en områdefornyelse. Forvaltningen vurderede, at disse byer kunne have gavn af en strukturplan, der sætter en retning på den fremtidige fysiske udvikling i byen, således at byudvikling, infrastruktur, kommunal service, skovrejsning og adgangen til rekreative områder udvikles helhedsorienteret. Indholdet i strukturplanerne indarbejdes i videst muligt omfang i kommuneplanen. På baggrund heraf besluttede landdistriktsudvalget, at der skal udarbejdes strukturplaner i Stevnstrup, Øster Bjerregrav, Spentrup og Assentoft. Strukturplanerne udarbejdes i

samarbejde med borgerne, hvor der afholdes åbne borgermøder. Strukturplanen i Stevnstrup er igangsat efterår 2021 og strukturplanen i Øster Bjerregrav igangsættes marts 2022. Strukturplanen i Spentrup og Assentoft forventes igangsat ultimo 2022.

Økonomi

Byfornyelse:

Randers Kommune tildeles årligt 1,5% af den statslige ramme til landsbyfornyelse. Den statslige ramme kan anvendes i byer med under 4.000 indbyggere og i det åbne land. Puljens størrelse varierer fra år til år. I 2019 blev Randers Kommune tildelt 2,3 mio., i 2021 er Randers Kommune tildelt 4,1 mio. kr. og i 2022 er beløbet 3,2 mio. kr. Den statslige ramme skal disponeres senest 24 måneder efter tildelingsdatoen.

Anvendelse af den statslige ramme forudsætter 40% kommunal medfinansiering. Randers Kommune afsætter 4,7 mio. årligt frem til og med 2023 til medfinansiering af byfornyelse. Herefter falder beløbet til 2,7 mio. kr. Ud af de samlede kommunale midler og den statslige ramme disponeres årligt 0,3 mio. til bygningsforbedringer, 1 mio. til indsatsen for bedre boligkvalitet og det resterende anvendes til byfornyelsesprojekter/områdefornyelse. Dvs. 3,4 mio. kr. i 2022.

Bilag

Strategisk afsæt_small-komprimeret.pdf

STRATEGI landdistriktsudvikling.pdf

byfornyelsesindsats 2021-2024.pdf

præsentation_LDU_Intro 2022

Punkt 18: Gjerlev områdefornyelse - midtvejsnotat

01.11.20-P20-7-18

Resume

Der gennemføres i disse år områdefornyelse i Gjerlev. Områdefornyelsen blev igangsat i 2020. Da projektet er halvvejs gennemført, fremsendes et midtvejsnotat til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen. Udvalget forelægges midtvejsnotatet til orientering.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Landdistriktsudvalget

1. at sagen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bo Ratz Larsen og Anker Boje deltog ikke sagens behandling.

Sagsfremstilling

Randers Kommune skal udarbejde et midtvejsnotat om områdefornyelsen i Gjerlev til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen. Notatet beskriver en status på igangværende og afsluttede delprojekter, samt en evaluering af projekterne og inddragelsesprocessen. Notatet er vedlagt i bilag 1.

Områdefornyelsen i Gjerlev består af 6 delprojekter. Der er på nuværende tidspunkt gennemført 5 ud af de 6 delprojekter.

De 3 første delprojekter er trafikale projekter, da dette var højt prioriteret hos borgerne i Gjerlev. Der er anlagt to nye fortove, som hver bidrager til sikker færden til og fra byens fritidsaktiviteter. Senest er der anlagt en hævet flade på Østermarksvej ved byskiltet. Den hævede flade er anlagt som en hastighedsdæmpende foranstaltning, da trafikmålinger viste for høj hastighed på strækningen.

Det 4. delprojekt er en bålhytte med indbyggede shelters. Borgerne ønskede at aktivere et grønt areal i den sydøstlige udkant af byen. Arealet har flot udsigt, en regnvandssø og ligger i tilknytning til stier i det nærliggende landskab.

Delprojekt 5 er indretning af en grund til et grønt fri-/fællesareal. På grunden lå tidligere et faldefærdigt og nedrivningsværdigt hus. Nedrivningen var en kondemneringssag i forbindelse med kommunens indsats for bedre bolig kvalitet.

Det sidste delprojekt er områdefornyelsens største projekt. Efter den lokale skole lukkede, har områderne omkring skolen stået ubrugte hen. Det har været et stort ønske fra borgerne, at området skulle blive et samlingssted for byen med aktiviteter, der inviterer til leg og fællesskab. Området kommer til at rumme aktivitetsbane, parkouranlæg, nye byrums møbler samt en byskov med lysninger og en regnvandssø. Der etableres stiforbindelser rundt i hele området. Skovrejsningen er ikke finansieret af byfornyelsesmidlerne, men er et samarbejde mellem forvaltninger som del i Randers Kommunes mål om mere bynær natur og kommunal skov. Delprojekt 6 anlægges i februar-marts 2022.

Billeder af delprojekterne er vedlagt i bilag 2.

Økonomi

Områdefornyelsen har et budget på 3,5 mio. Midlerne til at gennemføre områdefornyelsen blev bevilliget af byrådet den 3. februar 2020.

Der er yderligere givet støtte fra eksterne på samlet 1 mio. til delprojekt 6 (aktivitetsområdet). Støtten kommer fra to fonde.

Bilag

Midtvejsnotat

Status på projekter

Punkt 19: Beskæmmende ejendomme i landdistrikterne

01.00.00-G01-28-22

Resume

Anne Hjortshøj har anmodet om udvalgsdrøftelse vedr. beskæmmende ejendomme i landdistrikterne

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget

1. at forslaget drøftes.

Beslutning

Forslaget drøftet.

Forvaltningen anmodes om at komme med et oplæg i forbindelse med vedtagelse af administrationsgrundlaget.

Bo Ratz Larsen og Anker Boje deltog ikke sagens behandling.

Sagsfremstilling

Anne Hjortshøj har i mail af 23. februar 2022 fremsendt følgende:

Socialdemokratiet i LU vil gerne have et oplæg og en redegørelse fra forvaltningen om indsatsen mod beskæmmende ejendomme i landdistrikterne.

Vi ønsker ligeledes følgende spørgsmål besvaret i redegørelsen:

Hvor stort et beløb bliver der brugt til nedrivninger i landdistrikterne?

Hvordan udmøntes det beløb der bliver brugt på beskæmmende ejendomme i landdistrikterne?

Hvor mange henvendelser fra borgere i landdistrikterne modtager forvaltningen om beskæmmende ejendomme?

Hvordan håndteres henvendelserne fra borgerne?

Har forvaltningen et overblik over, hvor mange beskæmmende ejendomme der er i kommunes landdistrikter?

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen

Punkt 20: Orientering om status for Transportmuligheder for unge i landdistrikterne

13.05.16-P20-1-21

Resume

Forvaltningen orienterer om status for projektet vedrørende "transportmuligheder for unge i landdistrikterne".

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget,

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Forvaltningen anmodes om at undersøge muligheden for at indgå aftaler med private transportaktører.

Bo Ratz Larsen og Anker Boje deltog ikke sagens behandling.

Sagsfremstilling

Byrådet afsatte i forbindelse med budget 2021 400.000 kr. om året i 2021 og 2022 til at forbedre transportmulighederne for unge i landdistriktet. Forvaltningen præsenterede fem forslag til, hvordan midlerne kunne bruges ifbm frigivelse af midlerne i foråret 2021. Landdistriktsudvalget indstillede dengang til økonomiudvalget og byrådet, at pengene skulle bruges på at lave et forsøg med gratis kørsel med flextur for unge under 21 år i landdistriktet, hvilket et enigt byråd tilsluttede sig. Forslaget skulle forelægges Midttrafik, der har beslutningskompetencen for dette.

Midttrafik var på daværende tidspunkt netop gået i gang med et harmoniseringsprojekt af den åbne Flextrafik. I praksis betød det, at de ikke kunne afgøre, om de kunne tilbyde at gennemføre forsøget, før dette arbejde var færdigt.

Nu har Midttrafik afsluttet harmoniseringsprojektet og sendt deres forslag til den fremtidige åbne Flextrafik i politisk høring frem til den 1. juni 2022. Midttrafiks forslag vil blive behandlet i Miljø- og Teknikudvalget i foråret 2022. Forslaget indeholder ikke en mulighed for at gennemføre det forsøg, som Byrådet vedtog. Mulighed for gratis kørsel med flextur for unge under 21 år i landdistrikterne er nemlig ikke en del af det tilbud om åben Flextrafik, som Midttrafik foreslår bliver tilbudt til kommunerne. Forvaltningen kender endnu ikke resultatet af den politiske høring, og dermed heller det endelige resultat af den fremtidige åbne Flextrafik.

Forvaltningen foreslår derfor, at der forelægges en ny sag til behandling i Landdistriktsudvalget, når vi kender det endelige resultat af harmoniseringsprojektet, og det er behandlet i Midttrafik bestyrelse i sommeren 2022.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Punkt 21: Medlemskab af Landdistrikternes Fællesråd

04.21.00-G01-3-16

Resume

Landdistriktsudvalget orienteres om Landdistrikternes Fællesråd, herunder udgifter til medlemskab.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget

1. at udvalget tager orienteringen om medlemskab af LDF i 2022 til efterretning.
2. at udvalget drøfter om Randers Kommune fortsat skal være medlem af Landdistrikternes Fællesråd fra 2023 og frem.
3. at medlemskabet i givet fald finansieres fra Landdistriktspuljen.

Beslutning

1. Taget til efterretning.
2. Drøftet. Der ønskes fortsat medlemskab.
3. Tiltrådt.

Bo Ratz Larsen og Anker Boje deltog ikke sagens behandling.

Sagsfremstilling

Randers Kommunes daværende Landdistriktsudvalg besluttede på udvalgsmødet i december 2016, at Randers Kommune skulle meldes ind i Landdistrikternes Fællesråd (LDF) fra 1. januar 2017.

Ved dagens møde orienteres Landdistriktsudvalget om at Randers Kommune er medlem af LDF og at udgiften til medlemskab i 2022 udgør 27.300 kr. (B-medlemskab).

På et overordnet plan arbejder LDF med interessevaretagelse og videndeling. Man har fra organisationens side haft en del møder med grupper og udvalg i Folketinget, hvor man har drøftet rammevilkår for landdistriktsudvikling i forhold til bosætning, erhverv, beskæftigelse, infrastruktur, uddannelse, sundhed og tryghed. Fællesrådet er medlem af en række relevante for området råd, nævn og bestyrelser. Bl.a. Regeringens rådgivende udvalg på landdistriktsområdet og Dansk Erhvervs Udvalg for Turisme- og Oplevelsesøkonomi. Man har herudover arbejdet på flere ad hoc initiativer, der skal rejse debatter om landdistriktsudviklingen.

Randers Kommune, kan ligesom de øvrige medlemskommuner, stille med tre delegerede til den årlige generalforsamling. I 2022 afholdes generalforsamling og årsmød d. 29. april i Slagelse.

LDFs Formål, funktion og mission

Landdistrikternes Fællesråd er en almennyttig, partipolitisk neutral interesseorganisation, der varetager fælles opgaver og interesser for landdistrikter og yderområder. Fællesrådet arbejder for at skabe bedre rammevilkår uden for de største byer.

Landdistrikternes Fællesråd anses som den overordnede landdistriktsorganisation i Danmark, og vurderer sig selv som praktisk ekspert i at samle, dele og kommunikere viden og erfaring til gavn for Danmarks landdistrikter. Dette fremgår af deres Årsberetning for 2020.

LDF's mål

Landdistrikternes Fællesråd har fem strategiske målsætninger, der er samlet i en fempunktsplan (se nedenfor). Denne plan udstikker retningen for fællesrådets arbejde. Fempunktsplanen er afsættet, når Landdistrikternes Fællesråd forsøger at påvirke de politiske beslutningsprocesser på en måde, som tilgodeser et Danmark, der hænger sammen.

1. Gode muligheder for at bo og leve i hele Danmark.
2. Bedre rammevilkår for erhvervslivet og flere arbejdspladser i landdistrikterne.

3. En sammenhængende infrastruktur, der binder landet bedre sammen.
4. Flere uddannelsesmuligheder uden for de største byer.
5. Tryghed og lighed i sundhedsvæsenet, uanset postnummer.

Medlemsskab

Der er fem typer medlemsskaber:

??

- A-medlemmer: regionale og landsdækkende organisationer og foreninger
- B-medlemmer: Landets kommuner
- C-medlemmer: Regionerne
- D-medlemmer: Civilsamfundsorganiseringer på kommunalt niveau f.eks. landdistriktsråd
- E-medlemmer: Lokale aktionsgrupper (LAG/FLAG)
- F-medlemmer: Landsbyer, repræsenteret ved lokalråd, borgerforeninger eller tilsvarende.

Randers Kommune er B medlem. På nuværende tidspunkt er der 55 kommuner, der er medlem af fællesrådet.

Medlemskabets muligheder

Som medlem af Landdistrikternes Fællesråd kan man forvente:

- ??Fælles interessevaretagelse på Christiansborg
- Fælles pressehistorier og formidling af best practice?
- Fælles projekter f.eks. Ø-passet, mobilitet, mikroturisme mv.?
- Deltagelse i netværksmøder for lokalråd samt kommunale og regionale embedsfolk
- Deltagelse i ét årligt temamøde om aktuelle indsatsområder
- Deltagelse i Landdistrikternes Fællesråd årsmøde og relevante medlemsarrangementer
- Oplæg om landdistriktspolitik til relevante politiske råd, nævn og udvalg
- Oplæg om lokaludvikling til temamøder, drøftelser, borgermøder og lignende
- Løbende sparring om projekter, støttemuligheder og lovgivning

Generalforsamling og årsmøde i Landdistrikternes Fællesråd

Der afholdes generalforsamling i Landdistrikternes Fællesråd, ved Årsmødet:

Fredag den 29. april 2022, kl. 9.30 – 15.30 på professionshøjskolen Absalon, Søndre Stationsvej 30, 4200 Slagelse.

Udvalgets medlemmer har på nuværende tidspunkt modtaget en kalenderinvitation fra forvaltningen.

Medlemmerne anmodes om at acceptere eller afslå senest mandag den 4. april, hvorefter forvaltningen vil sørge for samlet tilmelding.

Økonomi

Såfremt udvalget beslutter, at Randers Kommune også fra 2023 og frem skal være medlem af Landdistrikternes Fællesråd, anmodes udvalget om at bevillige 27.300 kr. årligt til kontingent.

Beløbet foreslås finansieret via Landdistriktpuljen. Der resterer forud for dagens møde 575.000 kr. i puljen. (før overførsler fra 2021)

Et kommunalt medlemsskabskontingent i 2022 koster et grundbeløb på 12.000 kr., samt et beløb pr. indbygger på 15 øre. Kontingentet dækker et kalenderår. For Randers Kommune er medlemsskabet i 2022 på 27.272,29 kr. Her er regnet med et indbyggertal på 98.776.

Bilag

LDF-Årsberetning-2020-FINAL

Invitation Årsmøde 2022.pdf

Punkt 22: Lokale udviklingsplaner 2022

01.11.00-A00-1-17

Resume

Randers Kommune har siden 2017 arbejdet med et mål fra Landdistriktpolitikken om, at flere landsbyer og lokalområder udarbejder en Lokal udviklingsplan (LUP). Det daværende Landdistriktsudvalg afsatte på møde d. 24. maj 2017 100.000 kr. til arbejdet.

Landdistriktsudvalget præsenteres for en opsamling på projektet, sammen med et forslag til, hvordan indsatsen kan fortsætte fremadrettet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Landdistriktsudvalget

1. at orienteringen om processen omkring udviklingsplaner i perioden 2017-2022, tages til efterretning,
2. at udvalget bevilliger 75.000 kr. kr. til udgifter afholdt i forbindelse med færdiggørelse af de lokale udviklingsplaner, der er udarbejdet i perioden 2017-2022, samt forventede udgifter i forbindelse med de to igangværende processer.

Beslutning

1. Taget til efterretning.
2. Bevilliget

Bo Ratz Larsen og Anker Boje deltog ikke sagens behandling.

Sagsfremstilling

Lokale Udviklingsplaner i Randers Kommune

Forvaltningen vil introducere udvalget til arbejdet med lokale udviklingsplaner. På dagens møde vil der være fokus på de igangværende udviklingsplaner og der gives en status på arbejdet. På dagens møde tages der udelukkende stilling til finansiering af allerede afsluttede processer, samt igangværende processer.

Der er fortsat landsbyer og lokalområder i Randers Kommune, som ikke har en lokal udviklingsplan, ligesom der er lokale udviklingsplaner, som efterhånden har nogle år på bagen, og muligvis skal have en revidering. Der vurderes derfor fortsat at være behov for, at kunne understøtte lokale initiativtagere i at gennemføre processer lokalt, som skal enten udarbejde en ny eller revidere en eksisterende lokal udviklingsplan. Hvordan man fremadrettet ønsker at understøtte landsbyer og lokalområder i udarbejdelse af nye og revidering af eksisterende udviklingsplaner, vil indgå i den samlede sag, om prioriteringer af indsatser på landdistriktsområdet i Randers Kommune.

Lokale udviklingsplaner i Randers Kommune 2017-2022

I 2011 udarbejdede Fårup Borgerforening med støtte fra LAG Randers, den første lokale udviklingsplan for en landsby i Randers Kommune.

Herefter fulgte i 2013-14 et projekt finansieret af LAG Randers og Randers Kommune, der hjalp landsbyer med at udarbejde en udviklingsplan. Der blev dengang udarbejdet 14 udviklingsplaner, der involverede endnu flere landsbyer.

Hald og Øster Velling har selv udarbejdet en lokal udviklingsplan og Landsbyklyngen Kronjylland har udarbejdet en lokal udviklingsplan i forbindelse med DGI og Realdanias klyngeprojekt.

I 2017 afsatte Landdistriktsudvalget 100.000 kr. til at få udarbejdet yderligere udviklingsplaner. De 100.000 kr. skulle bruges til at få hjælp af en ekstern konsulent, til at køre processerne. Det er der kommet to reviderede udviklingsplaner ud af i Albæk og Gjerlev, samt to nye udviklingsplaner for Spentrup og Assentoft. Således har kommunens tre centerbyer nu en udviklingsplan. Assentoft mangler dog stadig få elementer inden der foreligger en endelige udviklingsplan. I stedet er vedhæftet det inspirationsoplæg, der blev udarbejdet tidligere i processen, da det giver et billede af planens indhold.

De seneste par år har Øster Velling og Sødring-Udbyhøj selv revideret deres lokale udviklingsplaner.

I øjeblikket faciliterer forvaltningen udarbejdelse af to nye lokale udviklingsplaner i hhv. Ålum og Asferg.

Hvad kan en Lokal Udviklingsplan?

Det er forvaltningens vurdering, at de udviklingsplaner, der er lavet, anvendes flittigt, og giver anledning til at arbejde med konkrete projekter i de pågældende landsbyer. For Randers Kommune, LAG og andre fonde og puljer er udviklingsplanerne et godt redskab, når byerne søger midler. Når et projekt har ophæng i en udviklingsplan, viser det, at projektet er en fælles prioritering for borgerne i byen.

I en række andre forhold er udviklingsplanen også et centralt element.

I konkurrencen om at blive årets landsby har Region Midtjylland nogle år krævet at en nomineret landsby kan fremvise en udviklingsplan og Randers Kommune tager hensyn til udviklingsplanerne i den overordnede fysiske planlægning.

Ejendomsmæglere har også påpeget, at en udviklingsplan kan være med til at understøtte salget af boliger i landdistriktet, hvis en sådan forefindes.

Lokal proces

En udviklingsplan udarbejdes typisk i følgende faser:

1. Mobilisering af landsbyens indbyggere
2. Borgermøde: Præsentation af data og anden fakta om byen. Hvad kan en udviklingsplan. Udarbejdelse af SWOT
3. møder med styregruppe: Arbejde med fælles vision for byen ud fra en SWOT analyse (Styrker, svagheder, muligheder og trusler)
4. Borgermøder med workshops ud fra de temaer, som byen ønsker at arbejde videre med
5. Opsamling og endelig formulering af udviklingsplanen
6. Præsentation af planen til hele landsbyen og igangsætning af projekter

Der er naturligvis stor forskel på landsbyerne. De forskellige faser skal kunne justeres og tilpasses efter de forskellige byers behov og muligheder. Det er derfor vigtig ved valg af model, at det er muligt at tilpasse processen, til den enkelte by.

Erfaringer fra de seneste års processer

Udarbejdelsen af nye lokale udviklingsplaner og revidering af eksisterende planer har givet forvaltningen en række erfaringer, som kan bruges i forbindelse med fremtidige processer.

- En lokal udviklingsplan er ikke nødvendigvis det bedste greb at starte med i et område. Det kan være en fordel, at man har arbejdet med lokal udvikling om ikke andet i lille skala tidligere. Det kan være, at man har gennemført borgerbudgettering, arbejdet projektorienteret med f.eks. en facilitet eller, at man på anden måde har været i dialog med Landdistriktsservice eller Landdistriktsudvalg. F.eks. ved et udvalgs møde, Landdistriktskonference eller kursus i fundraising.
- Der følger ingen midler med en udviklingsplan, til gennemførelse af de projekter der beskrives i udviklingsplanen. Nogle steder har det derfor været en motivator, at være udpeget til en områdefornyelse, hvor der netop kan være mulighed for, at der er midler til realisering af nogle af udviklingsplanens projekter.
- Desuden har det vist sig at fungere godt, at der forud for en områdefornyelse har været en proces lokalt, hvor der er blevet udarbejdet en lokal udviklingsplan, fordi så mange er involveret i processen, og det sikres, at der er bred opbakning lokalt til de i udviklingsplanen beskrevne indsatser og projekter. På den måde er der et godt fundament for områdefornyelsen at stå på bagefter.
- Præsentation af data og fakta om byen og området, giver borgerne en fornemmelse af, at kommunen faktisk ved meget om dem, og det giver dem en bevidsthed om egne styrker og svagheder. Det har derfor været en del af de seneste processer.
- For lokalområderne er facilitering af processen en stor hjælp. Borgerne ansføres til at tænke større, og mere strategisk ift. udviklingen af området.
- For forvaltningen giver det stor værdi at deltage i de lokale processer. Det giver et godt kendskab til lokalområderne og deres drømme og ønsker. Det gør den kommunale forvaltning tilgængelig for lokalområderne, f.eks. ved at der kan trækkes ressourcepersoner ind, når der er brug for det.
- Borgerinddragelsen er afgørende for ejerskabet lokalt, og dermed også i hvor høj grad der arbejdes med udviklingsplanens indsatser og projekter efterfølgende.
- De lokale ressourcer og kompetencer er forskellige. Derfor er det forskelligt hvad der er brug for hjælp til. Nogle steder er det svært for de lokale initiativtagere til en lokal udviklingsplan, at sørge for forplejning til borgermøderne. Det er en lille ting, men det er vigtigt. Nogle kommer til borgermøderne for fællesskabets skyld, ligesom det kan signalere, at man sætter pris på, at folk bruger tiden på at møde op. Andre steder kan der være behov for at få trykt plakater, lave et spørgeskema, trykke selve udviklingsplanen, sætte det hele grafisk pænt op eller på anden måde afholde udgifter eller understøtte med kompetencer, som letter processen og muligheden for, at udviklingsplanen lever videre når processen er afsluttet. Disse udgifter kan også være svære for nogle at afholde.

Økonomi

I forbindelse med udarbejdelse af udviklingsplanerne i Assentoft og Spentrup, har der været en merudgift på 45.332 kr. i alt. Merudgiften er gået til konsulentbistand, forplejning og tryk.

De 100.000 kr. til udarbejdelse af lokale udviklingsplaner var afsat til konsulentbistand. Dvs. udgifter ud over dette var ikke budgetteret, men har været nødvendige i processen. I Assentoft blev der f.eks. brugt ekstra ressourcer på at holde et ungeborgermøde, mens der i Spentrup blev brugt ressourcer på at printe den færdige udviklingsplan til samtlige husstande.

Her ud over forventes udgifter til forplejning og tryk i forbindelse med de to igangværende processer i Ålum og Asferg. Udgifter, som kan være svære for de lokale foreninger selv at afholde, og som er vigtige for ejerskabet til planen, selve processen og det færdige produkt. Forvaltningen foreslår derfor, at der afsættes 30.000 kr. til udgifter i forbindelse med færdiggørelse af disse to udviklingsplaner.

Erfaringsmæssigt har der til tryk af en udviklingsplan været udgifter på op mod 10.000 kr. pr. by, mens der har været tilsvarende udgifter til forplejning. At der kun anslås at være behov for at afsætte 30.000 kr., bunder i, at det første borgermøde i den ene by er afholdt uden udgifter, og at der bor færre i de to igangværende byer end i den seneste by som fik trykt sin udviklingsplan, hvorfor udgifter til tryk må forventes at være mindre.

I dette beløb er ikke indeholdt en udgift til tryk af udviklingsplaner for Assentoft, såfremt de måtte ønske det, når udviklingsplanen er færdiggjort.

Den samlede pris for udviklingsplanerne i Ålum og Asferg vil være under 1/3 af prisen på de to udviklingsplaner i Assentoft og Spentrup, som var faciliteret af en ekstern konsulent.

De 75.000 kr. foreslås bevilliget fra Landdistriktpuljen. Der resterer forud for dagens møde 575.000 kr.

Bilag

LUP Assentoft - tilrettede ide-plancher

LUP Albæk og de nedre byer 2020

Udviklingsplan for Gjerlev samlet forslag d.14-11

LUP Spentrup og omegn 2021

Punkt 23: Drifts- og udviklingsopgaver på landdistriktsområdet

04.21.00-A00-1-21

Resume

Landdistriktsudvalget behandlede på møde d. 3. februar 2022 to sager om hhv. Landsbyfestival 2022 og Landdistriktskonference 2022. Udvalget anmodede forvaltningen om en sag, som gav et overblik over de tilbagevendende aktiviteter og andre tiltag der har været kontinuerligt tilbagevendende på landdistriktsområdet. Forvaltningen har lavet en oversigt over sådanne aktiviteter og tiltag, samt lavet et økonomisk overblik over økonomien, som er bundet i disse. Udvalget bedes drøfte oversigten over tiltag og aktiviteter, med de tilhørende udgifter, mhp. at beslutte hvilke indsatser og aktiviteter udvalget ønsker at gennemføre i 2022.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Landdistriktsudvalget

1. at udvalget prioriterer, hvilke initiativer og aktiviteter, der skal gennemføres i 2022, og
2. at indsatser og aktiviteter, der skal igangsættes og fortsætte i 2023 og frem, besluttet i forbindelse med udarbejdelsen af en ny landdistriktspolitik.

Beslutning

1. Alle aktiviteter nævnt under niveau 1 og 2 ønskes gennemført. Det er ønsket en landdistriktskonference i efteråret 2022 med henblik på at understøtte borgerinddragelse i den kommende landdistriktspolitik.
2. Besluttet.

Bo Ratz Larsen og Anker Boje deltog ikke sagens behandling.

Sagsfremstilling

Landdistriktsindsatsen i Randers Kommune er gennem de seneste syv år, hvor der har været et politisk udvalg på området (først i erhvervs- og landdistriktsudvalget og senere landdistriktsudvalget), vokset i omfang efterhånden som nye initiativer, tilskudsordninger og projekter er blevet søsat.

På den måde er der blevet opbygget en god landdistriktsindsats med fokus på samarbejde og projekter, som understøtter de mange frivillige, der løfter en del af udviklingen i kommunens mange landsbyer og lokalområder.

Det nuværende landdistriktsudvalg ønsker et overblik over indsatser og aktiviteter på landdistriktsområdet, som er tilbagevendende eller på anden måde er faste. Dette med henblik på at vurdere om alle indsatser og aktiviteter skal fastholdes i den kommende periode.

I anden halvdel af 2022 forventes det, at der udarbejdes en ny Landdistriktspolitik. Forvaltningen vurderer, at den nye politik vil være et godt fundament for at beslutte, hvordan et fremtidigt årshjul på landdistriktsområdet kan se ud. Herved sikres også, at de indsatser der igangsættes, understøtter den nye Landdistriktspolitik. Derfor indstiller forvaltningen til, at udvalget på dagens møde beslutter årshjulet for 2022, og venter med at planlægge de kommende år, til den nye Landdistriktspolitik foreligger.

I bilag findes en oversigt over tilbagevendende indsatser og aktiviteter, et overblik over de "faste" udgifter, samt præsentationen om værkstøjskassen fra Landdistriktsudvalgets møde d. 3. februar 2022.

Tilbagevendende indsatser og aktiviteter

Landdistriktsudvalget har over årene igangsat mange indsatser, som gør en stor forskel for kommunens landsbyer, og de mange frivillige, og som styrker samarbejdet mellem udvalg, forvaltning og borgere.

I følgende overblik er indsatser og aktiviteter inddelt i tre niveauer.

Niveau 1 er indsatser og aktiviteter, som er igangsat, er finansieret, besluttet i Byrådet, eller af anden årsag ikke kan fravælges i 2022.

Niveau 2 er indsatser og aktiviteter, der normalt afvikles, men som ikke er igangsat eller finansieret og derfor godt kan fravælges i 2022. For disse gælder dog, at der kan være gode argumenter for, at fastholde disse i en eller anden form i 2022. Disse argumenter beskrives under listen med indsatser og aktiviteter.

Niveau 3 er indsatser og aktiviteter der normalt afvikles, men som ikke er igangsat, finansieret, eller på anden måde er nødvendig at gennemføre i 2022.

Listen er ikke udtømmende for indsatser og aktivitet på Landdistriktsområdet. De indsatser og aktiviteter der er med på listen, kræver prioritering af udvalget enten i tid eller økonomi, for at give mening at gennemføre. En mere fyldestgørende liste findes i bilag.

Niveau 1:

- Lystfiskerkonference
- Driftstilskud til foreninger
- Rentefinansiering
- Melleffinansiering
- Medlemskab af Landdistrikternes Fællesråd
- Medlemskab af Fonde.dk og afholdelse af fundraisingkursus
- Samarbejde med forsamlingshuse
- Studietur
- Udvalgsmøder ude
- Bredbånd og master
- Naturpark Randers Fjord. Herunder Fjordlivet og kanonbåden
- Fællesmøde med LAG
- Igangværende udviklingsplaner

Niveau 2:

- Landsbypuljen og borgerbudgettering (1,5 mio. kr. årligt)
- Landdistriktskonference (65.000 kr. pr. konference)
- Årets initiativ og årets ildsjæl (35.000 kr. pr. uddeling)
- Ressourcekort (0 kr. afsat)

Niveau 3:

- Landsbyfestival (240.000 kr. i 2021 og 120.000 kr. i tidligere år)
- Besigtigelsestur (Udvalgets repræsentationskonto)
- Ejendomsmæglertur (10.000 kr. pr. tur)
- Markedsføringskampagner (Ca. 65.000 kr. pr. by)
- Borger PC (ca. 18.000 kr. pr. borger PC)

Indsatser og aktiviteter i niveau 2

For indsatserne i denne kategori gælder, at de ikke er aktivt igangsat i 2022, og derfor godt kan udelades, men omvendt er der gode argumenter for at fastholde dem i 2022. Måske i en lidt anden form end ellers.

Landsbypuljen og borgerbudgettering støtter de lokale foreningers initiativer og projekter, og giver derfor stor værdi for alle dem der bor i landdistrikterne i Randers Kommune. For Landsbypuljen, vurderes det, at der vil være anledning til at revidere kravene til ansøgningerne og vurderingskriterierne, ud fra de indsatser der beskrives i den kommende Landdistriktspolitik.

Landdistriktskonferencen kan med fordel flyttes til efteråret og afholdes som led i processen omkring den kommende Landdistriktspolitik. Her kan så sættes fokus på at få dannet en fælles forståelse for muligheder og udfordringer, samt få arbejdet med politikens indsatser i fællesskab. Her vil det være muligt at uddele landdistriktspriserne, ud fra de kriterier som er brugt i tidligere år, og samtidig få gjort opmærksom på, at det kan være, at kriterierne for priserne skal ændres til 2023, for at afspejle den nye Landdistriktspolitik.

At få opdateret ressourcekortet og alle de data det indeholder, vil være helt centralt i udarbejdelsen af den nye politik, da det kan være med til at skabe den fælles forståelse for, hvordan det ser ud i vores landsbyer og lokalområder.

Økonomi

Den økonomiske ramme til rådighed for Landdistriktsudvalget har indtil nu været er en årlig pulje på ca. 1,8 mio. kr. Udvalget har besluttet at fordele budgettet sådan, at 1,5 mio. kr. uddeles til landsbyernes projekter ved to årlige ansøgningsrunder i Landsbypuljen, mens udvalget kan igangsætte egne initiativer og projekter for de resterende ca. 0,3 mio. kr.

Fra 2022 har Landdistriktsudvalget yderligere 0,3 mio. kr. til rådighed. Hvordan disse skal udmyntes er ikke besluttet endnu.

På dagens møde igangsættes ikke initiativer og aktiviteter. Så fremt udvalget vælger at gennemføre aktiviteter på niveau 2 og/eller 3 i 2022, og kræver disse prioritering af udvalget i enten tid eller økonomi, forelægges udvalget en sag om igangsætning, for hver af indsatserne.

Bilag

Landdistriktsudvikling i Randers Kommune Værktøjskassen 3.2.22

Drifts og udviklingsopgaver Landdistriktsudvikling 2022

LDU forventede udgifter 2022

Punkt 24: Høringssvar fra Randers Kommune vedr. forslag til bekendtgørelse om oprettelse af lokale aktionsgrupper

00.17.20-A08-1-22

Resume

Bolig- og Planstyrelsen har sendt et forslag til bekendtgørelse om oprettelse af lokale aktionsgrupper for programperioden 2023-2027 i høring. I bekendtgørelsen udpeges de kommuner, hvor det er muligt at etablere en lokal aktionsgruppe, og her står Randers Kommune til at udgå som følge af et kriterie om, at kommuner med en by på over 45.000 indbyggere ikke længere kan udpeges.

Forvaltningen har udarbejdet et udkast til et høringssvar, som udvalget bedes drøfte og give eventuelle input til. Der er deadline for at indsende høringssvar d. 15. marts 2022.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget

1. at udvalget drøfter høringssvaret, og
2. at udvalget beslutter, hvorvidt det kan sendes til Bolig- og Planstyrelsen

Beslutning

1. Drøftet. Det ønskes tilføjet, at LAG-samarbejdet med Favrskov Kommune har medført gode synergieffekter, som vil mistes.
2. Besluttet.

Bo Ratz Larsen og Anker Boje deltog ikke sagens behandling.

Sagsfremstilling

Randers Kommune har siden 2014 haft et LAG-samarbejde med Favrskov Kommune, men med Bolig- og Planstyrelsens nye udkast til bekendtgørelse om oprettelse af lokale aktionsgrupper, står Randers Kommune til ikke længere at være udpeget.

Den væsentligste ændring er, at kommuner med en by på over 45.000 indbyggere ikke længere kan udpeges. Dette rammer Randers Kommune som den eneste af de kommuner, der indtil nu har været udpeget.

LAG Randers-Favrskov er en vigtig aktør, hvad angår udvikling i kommunens landdistriktet, hvor midlerne og LAG-koordinatorfunktionen har været med til at understøtte flere lokale udviklingsprojekter. Samtidig giver LAG-ordningen mulighed for at understøtte erhvervsudvikling på landet, da Randers Kommune ikke må støtte erhverv.

I det vedhæftede høringssvar fokuseres der særligt på, at:

- Randers Kommune er en kommune med et stort landdistrikt, hvor Randers by ikke er lige tilgængelig for alle dele af landdistriktet
- over en tredjedel af kommunens indbyggere er bosat i landdistriktet, samt at der samlet spores befolkningstilbagegang i landdistriktet
- der kan spores demografiske udfordringer i kommunens landdistrikt, og der tegner sig et billede af at de områder, hvor der er længst til nærmeste store by, samtidig er de områder, hvor der kan spores negativ udvikling
- ved at fjerne LAG-ordningen for Randers Kommune vanskeliggøres samtidig muligheden for at understøtte erhvervsudvikling på landet
- midlerne fra LAG alle er blevet brugt i kommunens landdistrikt
- Randers Kommune også står til at blive valgt fra i hele to ordninger med betydning for erhvervsudvikling i landdistriktet, da der også er en anden lovændring på vej, som ikke tilgodeser Randers Kommune. Dette er: *Forslag til lov om ændring af lov om byfornyelse og udvikling af byer og lov om boligforhold (støtte til styrket indsats i bymidter og kommunal udlejning af fast ejendom)*

Udkastet til høringssvar fra Randers Kommune samt bilag og Bolig- og Planstyrelsens forslag til bekendtgørelse om oprettelse af lokale aktionsgrupper er vedhæftet, og udvalget bedes drøfte høringssvaret samt komme med eventuelle input dertil.

Økonomi

Ingen

Bilag

Indholdsmæssigt udkast til høringssvar vedr. Bolig- og Planstyrelsens forslag til Bekendtgørelse om oprettelse af lokale aktionsgrupper - 2022

Høringsbrev

Bilag 2 - Oversigt over befolkningsudvikling på sogneniveau

Bilag 1

Udkast Bekendtgørelse om oprettelse af lokale aktionsgrupper

Punkt 25: Gensidig orientering

00.22.04-P35-1-22